

ਰਜਿ: ਨੰ: 1147/2002

ਫੋਨ ਨੰ: 0160-4009868

੧ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

## ਸਤਿਨਾਮੁ ਸਰਬ ਕਲਿਆਣ ਟਰੱਸਟ (ਰਜਿ:)

email: [kirtsahyogsskt39@gmail.com](mailto:kirtsahyogsskt39@gmail.com), [www.satnamsarabkalyantrust.org](http://www.satnamsarabkalyantrust.org),

---

ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਤੂੰ ਗੁਰੂ ਪਿਤਾ ਹੈ ਦੇ ਮਤਿ ਸਮਝਾਏ ॥ (ਪੰਨਾ ੪੫੦) ਇਸ ਪੰਗਤੀ ਤੇ ੧੦ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖੋ।

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

ਏ ਰਸਨਾ ਤੂੰ ਅਨ ਰਸਿ ਰਾਚਿ ਰਹੀ ਤੇਰੀ ਪਿਆਸ ਨ ਜਾਇ॥ (ਪੰਨਾ ੯੨੧) ਇਸ ਪੰਗਤੀ ਤੇ ੧੦ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖੋ।

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਨਾਂ ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ

ਨੋਟ: ਇਸ ਪੰਨੇ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਹਸਤਾਖਰ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨ।

## ਸੰਦੇਸ਼: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਸਿਖਿਆ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਨੈਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਜੀਵਨ ਬਹਾਦਰੀ, ਪੀਰਜ, ਆਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਲੀਦਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ

► ਸੱਚ ਲਈ ਅਡਿੰਗ ਰਹਿਣਾ

► ਅਨਿਆਏ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣਾ

► ਪੀਰਜ, ਸੰਤੋਖ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣਾ

ਇਹੀ ਸੱਚੀ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਲੀਦਾਨ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਨਵੀਂ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ। ਉਹ "ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ" ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਨਫ਼ਾ-ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਸੱਚ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਤੁਰਨਾ ਹੀ ਅਸਲੀ ਧਰਮ ਹੈ। ਧਰਮ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਆਵਾਜ਼: ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ। ਜਦੋਂ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਤਾਂ ਨੇ ਐਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਧਰਮ ਬਦਲਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਫਰਿਆਦ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਬਲੀਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

**ਸ਼ਹੀਦੀ:** 24 ਨਵੰਬਰ 1675 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਧਰਮ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ ਜੀ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਘਟਨਾ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਿਸਾਲ ਬਣੀ।

### ਸੁਨੇਹਾ

**ਸੁਨੇਹਾ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ :** ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜੇ ਬਲੀਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚ ਲਈ ਜਿਉਣਾ ਤੇ ਜੇ ਲੋੜ ਪਏ ਤਾਂ ਮਰਣਾ, ਧਰਮ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸੱਚ ਲਈ ਡਟ ਜਾਣਾ ਹੀ ਸੱਚੀ ਬਹਾਦਰੀ ਹੈ। – ਇਹੀ ਸੱਚੇ ਧਰਮ ਦੀ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ "ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੀਸ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ" ਤੇ "ਰਕਾਬਗੰਜ ਸਾਹਿਬ" ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਅੱਜ ਵੀ 350ਸਾਲ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਉ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸਹਾਦਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 25 ਨਵੰਬਰ 2025 ਨੂੰ ਮਨਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹੜੇ ਤੇ ਪੂਰਣ ਕਰੀਏ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਲੀਦਾਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈ ਕੇ ਨਿਰਭੈ ਹੋਕੇ ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਤੁਰੀਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਨਿਆ ਤੇ ਚੱਲੀਏ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣ ਯੋਗ ਗੱਲਾਂ

✿ ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣ ਤੋਂ ਨਾ ਛਰੋ।

✿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸੁਖ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਰੱਖੋ।

✿ ਨਿਰਭਉ ਜੀਵਨ ਜੀਉ, ਅਨਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਓ।

✿ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਇੱਜਤ ਕਰੋ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੀ।

✿ ਆਤਮਕਤਾ, ਸੰਤੋਖ, ਅਤੇ ਅਹਿੰਸਾ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੱਚੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

✿ ਮਨ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਜਿੱਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

✿ ਪਿਆਰ, ਭਾਈਚਾਰੇ, ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਤੁਰਨਾ ਹੀ ਸੱਚੀ ਸਿੱਖੀ ਹੈ।

ਜਉ ਤਉ ਪ੍ਰੇਮ ਖੇਲਣ ਕਾ ਚਾਉ ॥ ਸਿਰੁ ਧਰਿ ਤਲੀ ਗਲੀ ਮੇਰੀ ਆਉ ॥ (ਅੰਗ 1412, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ)

**ਅਰਥ:** ਜੇਕਰ ਤੈਨੂੰ ਸੱਚਾ ਪਿਆਰ (ਸੱਚ, ਧਰਮ) ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਹਥੇਲੀ ਉੱਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਅੱਗੇ ਆ। ਇਹ ਰਾਹ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਸੱਚਾ ਹੈ।

### ਪ੍ਰੇਰਨਾ

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਉਚਾਰੀ ਹੋਈ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਰਜਾਵਾਨ ਅਤੇ ਨਿਰਭੈ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚਾ ਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣਾ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਜੋਤ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣਾ, ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਜੀਵਨ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰਨਾ – ਇਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ, ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ।